

Sociaal-rechtvaardige klimaattransitie

Hoe ontwikkel je een sociaal-rechtvaardig en participatief klimaatbeleid

‘Iedereen mee’,
moet dat nu echt (ook nog)?

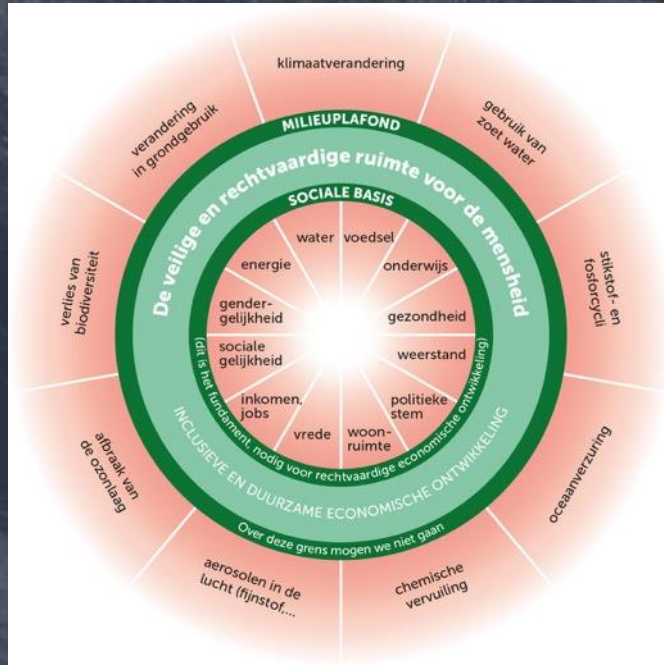
Hoe ontwikkel je een sociaal-rechtvaardig en participatief klimaatbeleid

HOME > BLOG >

SOCIALE RECHTVAARDIGHEID IS ESSENTIEEL ALS WE KLIMAATBELEID WILLEN LATEN SLAGEN

31 januari 2023

TIM 'S JONGERS

ARMOEDE UITGELEGD AAN MENSEN MET GELD

de
Correspondent

~~Armoede~~

Sociale rechtvaardigheid

Klimaattransitie

Sociale rechtvaardigheid

‘Iedereen mee’,
moet dat nu echt (ook nog)?

Hoe ontwikkel je een sociaal-rechtvaardig en participatief klimaatbeleid

Onderwerpen

- Visie op een sociaal-rechtvaardige (klimaat)transitie
- Kader en hefboomen voor een gedragen en participatief beleid
- Hefboomen voor een lokaal bestuur
- Aan de slag met jullie vragen en onderwerpen
- Case 'energiearmoede'

Financiële incentives (alleen) werken niet

‘iedereen mee’ (in onze overtuiging?)

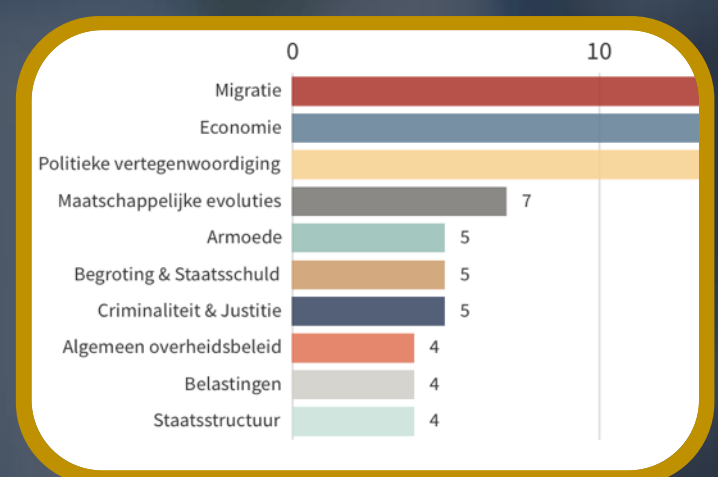
Armoede vs sociale rechtvaardigheid

Klimaatcrisis is niet (enkel) een ecologische crisis, het is een maatschappelijke crisis en sociale uitdaging

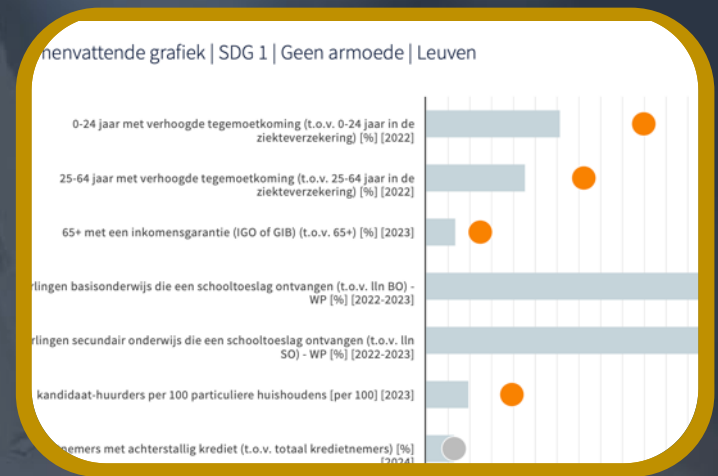
We maken van complexe uitdagingen te snel ingewikkelde vraagstukken

De bezorgdheid over het klimaat is breed gedragen

Maatschappelijke uitdaging

Klimaatuitdaging

Klimaatrechtvaardigheid

- Rechtvaardige verdeling van de kosten van klimaatbeleid
- Rechtvaardige verdeling van de baten van klimaatbeleid
- Rechtvaardige verwachtingen mbt de verwachte inspanningen
- Rechtvaardige toegang tot agendasetting, input leveren, dialoog en beslissingen

Klimaatrechtvaardigheid

Rechtvaardige verdeling van de kosten van klimaatbeleid

- Kosten mbt mitigatie
- Kosten mbt adaptatie
- Kosten mbt klimaatschade

Rechtvaardige verdeling van de baten van klimaatbeleid

Op welke manier en in welke mate verhoogt het jouw levenskwaliteit?

- Toegang tot betaalbaar 'wonen en energie'
- Toegang tot bestemmingen
- Toegang tot groene, sociale ruimte
- Toegang tot groene, duurzame jobs
- Impact op onderwijskansen, ...

Rechtvaardige verwachtingen mbt de verwachte inspanningen

- Non-take-up van rechten
- Vereiste competenties, vertrouwdheid met tools en procedures
- Omgaan met schaarste, leven in constante stress

Rechtvaardige toegang tot agendasetting, input leveren, dialoog en beslissingen

- Participatie van vele en diverse groepen
- Rol en plaats van intermediaire organisaties
- Governance

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

Fusiegemeenten en Arrondissementen

Hoe ontwikkel je een sociaal
rechtvaardig en participatief
klimaatbeleid?

MISMATCH

Hoe we denken

Wat we vertellen

Hoe we een boodschap
brengen

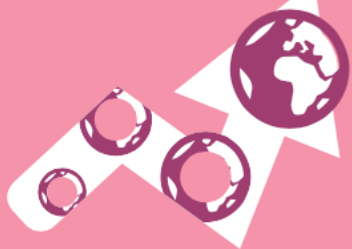

Wat we doen

Geen nice to have,
maar een 'need to have'

Keuzemogelijkheden

Grootste nut

Verdeling op basis van grootste nut

Verdeling dient zo te gebeuren dat de klimaatdoelen maximaal worden gerealiseerd.

Individuele rechten en vrijheden

Verdeling per capita

Verdeling dient gelijk te zijn per hoofd van de bevolking.

Verdeling op basis van bestaande rechten

Verdeling dient rekening te houden met bestaande eigendomsrechten, investeringen en gerechtvaardigde verwachtingen.

Verdeling op basis van eigen verantwoordelijkheid

Verdeling dient uit te gaan van de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven voor het dragen van de kosten voor verduurzaming.

Draagkracht en solidariteit

Verdeling op basis van draagkracht

Verdeling dient rekening te houden met het economisch kapitaal van burgers of bedrijven. Degenen met meer inkomen of vermogen dragen een groter deel van de kosten.

Verdeling ten gunste van de minstbedeelden

Verdeling dient zodanig te zijn dat de minstbedeelden er in ieder geval niet op achteruit gaan.

Verdeling met behoud van minimale ondergrens

Verdeling dient zodanig te zijn dat voor iedere burger een menswaardig bestaan mogelijk blijft.

Bijdrage en profijt

Verdeling op basis van de vervuiler betaalt

Verdeling dient rekening te houden met de mate waarin burgers en bedrijven bijdragen aan klimaatverandering.

Verdeling op basis van profijt

Verdeling dient rekening te houden met het profijt dat burgers en bedrijven hebben van de voorzieningen die worden getroffen.

Verdeling op basis van de duurzamer verdient

Verdeling dient rekening te houden met de mate waarin burgers en bedrijven zich inspannen om klimaatschade en klimaatverandering tegen te gaan.

omdenken,
belemmering als
hefboom zien

de complexiteit
omarmen

werken met
TAPAS

met SRV ons tot
iedereen richten

niet verliezen in
ingewikkelde
oplossingen

Aan de slag op lokaal niveau

- Ondersteunende acties
- Toeleiding
- Compensaties
- Advies & info

○ Inzetten op energie- en waterbesparende maatregelen

Informeren en sensibiliseren

- Promotie maken voor de waterscan. Deze is gratis voor beschermde klanten en wanneer het OCMW, een CAW of andere instelling voor schuldbemiddeling deze aanvraagt voor het kwetsbare gezin.
- Promotie maken voor de voordelen en premies van Fluvius voor beschermde klanten zoals een gratis energiescan, kortingsbonnen voor een energiezuinige wasmachine of koelkast, premie voor een condensatieketel, huur- en isolatiepremie, premie voor de installatie van een hemelwaterput, ... en ondersteuning bieden bij het aanvragen ervan.
- Promotie maken voor de quickscan en de Mijn Verbouwbegeleiding van Dubolimborg en voor het woon(energie)loket.
- Promotie maken voor de Mijn Verbouwlening van Energiehuis Limburg en voor het Vlaams renovatiekrediet.
- Het woonloket van de gemeente uitbreiden naar een woon- en energieloket.
- Kansengroepen informeren over energiepremies, renovatiepremies, ... Bespreken met het woonenergieloket, InterGemeentelijke Samenwerkingsverbanden Wonen en OCMW wat hiervoor de beste aanpak is.
- Sociale woonmaatschappijen informeren over gemeentelijke doelstellingen bij (ver)bouwprojecten.
- Verhuurders aanmoedigen (via een premie, ontzorging, energiescans, ...) om isolerende, zonwerende, en energie- en waterbesparende maatregelen uit te voeren in hun huurhuizen.

Financiële steun bieden

- Een (extra) financiële tegemoetkoming geven voor energie-efficiëntie maatregelen en waterbesparende maatregelen voor kwetsbare gezinnen.
- (Extra) financiële steun geven bij het onderhoud van de verwarmingsketel, de aankoop van energiezuinige apparaten, ... voor kwetsbare gezinnen.
- Financiële steun geven bij de aankoop van gas in de zomer voor huishoudens met een budgetmeter.

- De verhuur organiseren van energie- en waterzuinige toestellen aan lage huurprijs en met een garantie voor reparaties door de fabrikant voor kwetsbare gezinnen (cfr. Project Papillon van SAAMO).
- Een financiële tegemoetkoming en de nodige begeleiding geven voor het veiliger en waterzuiniger maken van woningen van noodkopers.
- Een korting geven voor de Mijn Verbouwbegeleiding van Dubolimborg voor kwetsbare gezinnen.

Begeleiden/ ondersteunen

- Een traject energiearmoede opzetten voor en door bewoners, samen met SAAMO.
- Informatie geven over energieleveranciers en hoe je kan switchen en ondersteuning bieden bij de effectieve overstap.
- Audits en interventies aanbieden bij kwetsbare gezinnen.
- Een 'energiespaarbox' en/of 'waterspaarbox' met een aantal besparingshulpmiddelen geven aan kwetsbare gezinnen en hen begeleiden bij het gebruik ervan.
- Uitleen van verbruiksmeters.
- Pleiten voor en begeleiden bij het vervangen van collectieve watermeters naar individuele meters.
- Kwetsbare gezinnen een gratis kwaliteitscontrole van hun leidingwater aanbieden.
- Stimuleren van het gebruik van woonmeters en begeleiden bij het gebruik ervan.
- Organiseren en/of promoten van collectieve (wijk)renovatie van wijken met een hoog aandeel aan kwetsbare gezinnen
- Afstemmen met sociale huisvestingsmaatschappijen over grootschalige renovatie van sociale woningen en het zo energieperformant mogelijk (BEN, Bijna Energie Neutraal) ontwerpen van nieuwe woningen.
- Het ontzorgingstraject naar kansengroepen optimaliseren i.s.m. OCMW en gemeentediensten.
- Een overzicht maken van locaties waar mensen goedkoop hun was kunnen doen en kunnen douchen.

Faciliteren

- Energie- en waterbesparende maatregelen hanteren en extra groen voorzien bij (sociale) woonprojecten.
- De checklist wonen ter preventie van uithuiszetting gebruiken. Deze geeft een opsomming van basisrechten/kansen op vlak van energie, water en wonen.
- Drinkwaterfontein voorzien op openbare plaatsen en in openbare gebouwen.
- Een materialenbibliotheek op poten zetten waar (kwetsbare) mensen materialen kunnen uitleen voor o.a. onderhoud van de woning. Hier eventueel een beginnerscursus aan koppelen voor het gebruik van een aantal materialen.

Aan de slag op lokaal niveau - andere drivers/succesfactoren

- Voorbij CO2 kijken en levenskwaliteit centraal zetten
 - SRV als een cruciale hefboom beschouwen (een 'need to have')
 - De win ovv degelijke huisvesting, toegang tot gezonde voeding, vlot je bestemmingen bereiken, ... centraal zetten
 - Aanvullende, alternatieve indicatoren uitwerken
- Inzetten op nabijheid – maak het ook hun verhaal
 - Prioritair in specifieke buurten investeren
 - Kleine initiatieven die antwoorden bieden op directe problemen
- Lokale krachten aan zet - hun inzet, expertise en creativiteit gebruik ifv impact en draagvlak
 - Waarderend beleid
 - Expliciet versterken van lokale initiatieven
 - Je stakeholders mee verantwoordelijkheid laten nemen
 - Social deals
- Inzetten op (interne) ambassadeurs
 - Waarderend beleid
- Werken met een nieuw narratief
 - Taal diversifiëren
 - Andere beelden gebruiken
 - Niet enkel positieve verhalen brengen
 - Proces in beeld brengen

Aan de slag op lokaal niveau - handvaten

- Cijfers en streefdoelen
 - Cijfers mbt armoede en ongelijkheid
 - 15% en/of 60%
- SH ondersteunen en engageren
 - Checklist voor screening en opvolging
 - Aanspreekpunt
 - Begeleiding
 - Hun inspanningen versterken
- (positieve) storytelling
- Smw-verbanden
 - Social deals
- Woonproblematiek prioritair

	Participatie	Governance	Regelgeving
Levenskwaliteit			
Nabijheid			
Narratief			
Lokale krachten			
(interne) ambassadeurs			
Indicatoren			
Cijfers			

ALGEMEEN

kernthema	Wonen	Energie	mobiliteit	groene ruimte	circulariteit	voedsel
SRV	toegang tot betaalbare, kwalitatieve woning	toegang tot betaalbare, duurzame energie	toegang tot bestemmingen, toegang tot het mobi-aanbod			
prioritaire doelgroepen	noodkopers huurders private markt	noodkopers huurders private markt				

SPECIFIEK

Specifiëren doelgroepen						
Stakeholders						
...						
mogelijke win (levenskwaliteit)	financiële meerwaarde	mbt proces, gevraagde inspanning, ontzorging	opleiding en jobmogelijkheden	recht op (take-up of autom)	gezondheid	maatschappelijke participatie - sociale cohesie

Doe mee!

Inductie koken is veilig, leuk en makkelijk

Energiearmoede

A close-up photograph of a person's hands holding a glowing incandescent lightbulb. The lightbulb is the primary source of light, casting a warm, yellow glow. A thin string of similar lights is visible, extending from the top of the bulb towards the upper left corner of the frame. The background is dark and out of focus, showing what appears to be a person's torso in a dark jacket.

Belangrijkste officiële indicatoren

- 2M indicator
 - M2 indicator
 - Achterstand op betaling facturen
 - Subjectieve ervaring
- ➔ Bruikbare cijfers, maar heel meta en indirect
- ➔ Moeilijker bruikbaar om programma's op te volgen

HUMAN-
oriented
Company.

business
&
people
UNDIVIDED

We have
A VISION

Principle

Education
? ? ?

SOUSOURCE
STARTUP

Freedom

PEOPLE
FIRST.

We start
from **WHY**

We ~~hate~~
digital

WE DON'T WORK
WITH
Government

Open
knowledge

NEW
USER
EXPERIENCE

NO
COUNTRY

offline

Not-only-money
POWER

We ~~love~~
digital

Open
process

~~Team~~
Community.

small
qualified
team

Independent

Love

Power
of
idea

Digital
Transforma-
tion

Honesty with
ourselves

Strong
Design
Skills

Products
LAUNCH

Remote
TEAM

Feel
it

Creative in
PRODUCT
development

Digital
AS
RESTRICTION

Passion

Diversity
of
opinions

Culture

Trans-
parent

Input

Meer met ... Reisgenoot